

«Ο Αρχοντοχωριάτης» του Μολιέρου

Κοιτάξετε, δεν έχω σκοπό να πω διάφορα τετριμμένα για το σεβασμό προς τους κλασικούς. Όλη η παγκόσμια θεατρική πορεία έχει αποδείξει ότι «σεβασμός» είναι λέξη χωρίς αντικειμενικό περιεχόμενο όταν πρόκειται για σύγχρονη ερμηνεία κλασικών έργων. Ένας μπορεί να τη χρησιμοποιεί σαν προσκρούστεια κλίνη στην οποία δε χωράνε οποιοδήποτε νεωτερισμοί, δικαιολογημένοι ή μη. Άλλος πάλι μπορεί να εννοεί λέγοντας «σεβασμός» τη μη αλλοίωση του πνεύματος του κλασικού έργου, τη μη παραμόρφωση του σημαντικού μηνύματος που εκμπεύθηκε σε μια συγκεκριμένη εποχή από συγκεκριμένο άτομο αλλά προς όλες τις κάτω κατευθύνσεις στο χώρο και το χρόνο, προς όλους τους παραλήπτες. Οπότε μια και δεν είμαστε σίγουροι ότι χρησιμοποιώντας τη λέξη «σεβασμός» εννοούμε τα ίδια πράγματα ως την αφήσουμε. Ας το πούμε αλλιώς.

Όταν κάποιος σκηνοθέτης αποφασίζει ν' ανεβάσει Μολιέρο, πάει να πει πως θέ-

Διασκευή: Κωστής Κολώτας
Σκηνοθεσία: Ανδρέας Μελέκης
Σκηνικά-Κοστούμια: Εύρος Ευρυβιάδης
Μουσική: Αχιλλέας Καμινάρας
Χορογραφίες: Νατάσα Σάββα
Παίζουν: Θανάσης Δρακόπουλος, Γρηγόρης Τουμασάτος, Μανώλης Μιχαηλίδης, Άνδρος Κρητικός, Έλενα Χριστοφή, Μόνικα Μελέκη

λει να δώσει την ύλη του θιάσου του για τη σημερινή ενσάρκωση του μολιερίκου πνεύματος. Βέβαια, από την πλουσιότητα προσφορά ιδεών, χαρακτήρων, αισθητικών αξιών, θεατρικής τεχνικής κλπ., ο σύγχρονος δημιουργός της παράστασης επιλέγει, τονίζει, προσαρμόζει ό,τι, κατά την άποψή του, είναι σε ζήτηση τη δική μας εποχή.

Αν υλοπολογίσουμε, λοιπόν, ότι ο Ανδρέας Μελέκης αποφασίζοντας ν' ανεβάσει τον «Αρχοντοχωριάτη» έκανε την επιλογή του και αποφάσισε ότι απ' όλη την κοινωνική σάτιρα, τη βαθιά ψυχολογία χα-

ρακτήρων, το λαμπρό γλωσσικό χιούμορ του κειμένου, την έντεχνη πλοκή και τη σκηνική φαντασμαγορία του έργου σε μας τους σημερινούς Κύπριους θεατές χρειάζονται και αξίζουν μόνο αυτά που βρήκαμε στην παράσταση του «Σκάλα», τότε αυτό είναι μια πολύ απαισιόδοξη στάση για ένα άνθρωπο του θεάτρου, που είναι αναγκασμένος, να πω; - να μας έχει για κοινό.

Δεν ξέρω αν η διασκευή του Κωστή Κολώτα προϋπήρχε και προτάθηκε στο «Σκάλα» ή αν το «Σκάλα» έκανε τη συγκεκριμένη παραγγελία. Για να παιχτεί αυτό το έργο απ' αυτό το θίασο χρειάστηκε να συμπυκνωθούν οι ρόλοι ανά δύο και τρεις, χωρίς αυτό να δικαιολογείται ούτε από το κείμενο του Μολιέρου, αλλά ούτε και από τη διασκευή του. Χρειάστηκε, επίσης, να κοπούν μερικές σημαντικές γραμμές της υπόθεσης, καθώς και πρόσωπα, όπως η Δοριμένα, μαζί της και η χαρακτηριστική πτυχή της κεντρικής μορφής του Ζουρντέν.

από το Θέατρο Σκάλα

ΘΕΑΤΡΟ-ΚΡΙΤΙΚΗ

Οι αντικειμενικές δυσκολίες που συναντούν οι ελεύθεροι θίασοι είναι πρώτα απ' όλα η ανάγκη να περιορίζονται σε μικρό αριθμό ηθοποιών. Κάτι που οδηγεί ή σε περιορισμένες ρεπερτοριακές επιλογές ή σε τολμηρές διασκευαστικές αποφάσεις. Ας θυμηθούμε, όμως, το «Ένα» που ισορροπεί μεταξύ των δύο φιλοσοφιών με επιτυχία οργώνοντας το σημερινό ρεπερτόριο των θεάτρων της Αγγλίας, Αμερικής, αλλά και τολμώντας για διασκευές πολυπρόσωπων έργων, όπου θυσιάζονται και αλλάζουν πολλά πράγματα, εκτός από τα βασικά.

Μακάρι, οι αδυναμίες της παράστασης του «Σκάλα» να πηγάζουν μόνο από το γεγονός ότι ένας ολιγάριθμος θίασος ανεβάζει το πολυπρόσωπο έργο. Το χειρότερο είναι ότι αυτό που παρουσιάστηκε δεν ήταν Μολιέρος εξ αρχής. Η διασκευή αποτέλεσε υποβάθμιση του κειμένου. Τον πε-

ρισσότερο χρόνο οι συντελεστές το σπαταλούσαν σε τραγουδιστές αυτοπαρουσιάσεις, μπερδεμένες, μια και υποδύνανταν πολλούς. Τα μουσικοχορευτικά έπρεπε να προχωρούν την υπόθεση, να παράγουν χιούμορ, να αντικαθιστούν το λόγο. Μα και χωρίς τις μουσικοχορευτικές αποδόσεις, ο λόγος πολύ σπάνια μπορούσε να πλησιάσει το πρωτότυπο κείμενο, επειδή σχεδόν καμιά σκηνή της παράστασης δεν αποτελούσε αυθεντική σκηνή του Μολιέρου. Διασκευή και πάλι διασκευή, που δεν μπορούσε, βέβαια, να μην επηρεάσει την υποκριτική μανιέρα, επειδή οι ηθοποιοί, εγκαταλείποντας για πάντα το 17ο αιώνα, τη Γαλλία, τον κλασικισμό κλπ. μεταφέρθηκαν σε ένα χαρούμενο πουθενά όπου και έπαιζαν... γενικώς.

Τίποτε δε διευκρίνιζε το δρώμενο, ούτε τα σκηνικά και τα κοστούμια του Εύρου Ευρυβιάδη. Εκτός από το πάλι, γενικώς επιλεγμένο σύμβολο του αρχοντοχωριάτισμού - την πσιόνα, το σκηνικό δεν είχε τέλεσε υποβάθμιση του κειμένου. Τον πε-

τα κοστούμια είχαν το καθένα κι ένα διαφορετικό βάθρο και τύπο εκσυγχρονισμού από τη στολή του τένις της κόρης του Ζουρντέν μέχρι το κοστούμι εποχής (ποιας όμως;) που φορούσε η μητέρα της (και τις δύο αναγκάστηκε να παίξει ίδια ηθοποιός). Η γενικότητα κρατήθηκε σαν καθοριστική γραμμή στις συμβολές στην παράσταση του συνθέτη Αχιλλέα Καμινάρα και της χορογράφου Νατάσας Σάββα.

Δεν κάνει χωριστές αναφορές στις υποκριτικές εργασίες επειδή πιστεύω ότι ο καθένας ηθοποιός της παράστασης είχε παρουσιάσει και θα έχει παρουσιάσει πολύ πιο ενδιαφέρουσες δουλειές. Αυτό αφορά και στο σκηνοθέτη και σ' όλο το σχήμα.

Ακόμα κάτι. Η προηγούμενη παραγωγή που σκηνοθέτησε ο Ανδρέας Μελέκης, τα μικρά θεατρικά του Λόρκα, χαρακτηρίζονταν από ευαισθησία στο δύσκολο χώρο του ποιητικού θεάτρου.

Νόνα Μολέσκη